

*Wojewódzka Biblioteka Publiczna
w Kielcach
Dział Bibliograficzny*

Adolf Dygasiński (1839-1902):

w 165. rocznicę urodzin

Katalog wystawy

Kielce 2004

Scenariusz wystawy, opracowanie katalogu: **Beata Piotrowska**

Konsultacja: **Andrzej Dąbrowski**

Skanowanie materiałów: **Aneta Strzępka**

Wersja elektroniczna katalogu: **Piotr Łomiński**

Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Kielcach
Rynek 5 25-303 Kielce
Tel. 344-70-74
Nakład 60 egz.

Dla uczczenia pamięci Adolfa Dygasińskiego, pisarza urodzonego na Ponidziu, Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Kielcach przygotowała wystawę poświęconą jego życiu i twórczości.

Na wystawie zgromadzono 107 wybranych publikacji, książek i artykułów z czasopism, pochodzących ze zbiorów Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Kielcach.

Eksponowany materiał ułożono w działach:

- I. O Adolfie Dygasińskim
- II. Związki z Regionem Świętokrzyskim
- III. Księgozbiór pisarza
- IV. Twórczość
 - 1. Powieści. Nowele. Opowiadania
 - 2. Prace z dziedziny pedagogiki
 - 3. Tłumaczenia. Streszczenia. Opracowania
 - 4. Publikacje na łamach prasy
- V. Recepcja twórczości

Wystawę można zwiedzać w Czytelni Czasopism WBP w Kielcach przy ul. Pocieszka 17, w okresie od 15 grudnia 2004 roku do końca lutego 2005 roku w godzinach pracy Czytelni.

(Wielka Encyklopedia Powszechna Ilustrowana. T. 17, Warszawa, 1896, s. 476)

„Z tej ziemi wyrósł, jak rośnie z niej dąb i świerk i brzoza ; krążą po nim całym jej sok i życiodajne, słyszy jej tajemne głosy, w najtajniejszych głębiach swego serca odczuwa poważny szum jej lasów i szerokie tchnienie jej łąk i pól zbożnych... swoją ziemię, swoje niebo, swoje lasy, pola i wody zna do dna, do głębi, do wszystkich szczegółów...”

(Marian Massonius, Ziemia 1939, nr 3, s. 82)

Adolf Tomasz Dygasiński, pseud. i krypt.: A.D. ; A. Dyg. ; A. Dygas, Ad. D. ; Ad. Dyg. - powieściopisarz, nowelista, publicysta, pedagog i tłumacz. Urodził się 7 marca 1839 roku w Niegosławicach nad Nidą, leżących obecnie w gminie Złota w powiecie pińczowskim. Nauki początkowe pobierał w Pińczowie. W latach 1858-1860 uczył się w Szkole Wyższej Realnej w Kielcach, a w roku 1862 wstąpił na wydział historyczno-filologiczny Szkoły Głównej w Warszawie. Studia przerwało mu powstanie styczniowe, w którym brał czynny udział. Po zakończeniu powstania wznowił naukę w Szkole Głównej, a w 1868 wyjechał do Pragi czeskiej na Uniwersytet Karola. Trudne warunki materialne zmusiły go do przerywania studiów i podjęcia pracy guwernera. Do grona jego uczniów należał między innymi znany malarz Jacek Malczewski.

W roku 1871 Dygasiński przeniósł się do Krakowa, gdzie założył instytut wychowawczy. W Krakowie prowadził również niewielką księgarnię wydawniczą. Doprowadzony do bankructwa wyjechał do Warszawy, gdzie rozpoczął pracę zarobkową jako publicysta. Pisał artykuły do *Ateneum*, *Niwy*, *Nowin*, *Wędrowca* oraz *Przeglądu Tygodniowego*.

Adolf Dygasiński zadebiutował jako beletrysta w wieku 44 lat - w 1883 roku opublikował na łamach *Przeglądu Tygodniowego* nowelkę „Za krowę”.

Był inicjatorem założenia (w 1882 roku) *Przeglądu Pedagogicznego*. W roku 1884 został członkiem kolegium redakcyjnego czołowego pisma polskiego naturalizmu *Wędrowiec*, a w 1886 wszedł do redakcji tygodnika *Głos*. Rok później zainicjował i do 1888 redagował miesięcznik etnograficzny *Wiśła*.

W roku 1890 wyjechał do Brazylii jako wysłannik *Kuriera Warszawskiego*.

Zmarł 3 czerwca 1902 roku w Grodzisku Mazowieckim. Pochowany został na Cmentarzu Powązkowskim w Warszawie.

Na jego twórczość składają się nowele, powieści, opowiadania, utwory dla dzieci, publicystyka, prace z dziedziny pedagogiki oraz liczne streszczenia i przekłady dzieł naukowych.

*„Bo Dygasiński w przedziwnie piękny sposób umiał
godzić postawę przyrodnika z postawą poety ;
przyrodniczą obserwację nasycać mistycyzmem - pierwiastki
racjonalne mieszać z irracjonalnymi, do poznania intelektualnego
włączać metafizyczne, intuicyjne, w kryteriach piękna dawać
pierwszeństwo uczuciu przed rozumem.”*

(Z. Szwejkowski. Dramat Dygasińskiego, s. 169)

Gablota I

I. O Adolfie Dygasińskim

1. KSIĘGA Pamiątkowa Kielczan 1856-1904 : wydana z okazji zjazdu wychowawców gimnazjum w Kielcach 7 i 8 września 1924 r. - Warszawa, 1925. - S. 208-209 : Adolf Dygasiński znakomity pedagog, krytyk i powieściopisarz
2. CZACHOWSKI, Kazimierz. Adolf Dygasiński : w setną rocznicę urodzin 1839, 7 marca 1939. - Warszawa, [1939]
3. WASILEWSKI, Zygmunt. Współczesni : charakterystyki pisarzy i dzieł. - Warszawa [i in.], [b. r.]. - S. [164]-197 : Adolf Dygasiński
4. DYGASIŃSKI, Adolf. Listy / wstęp Jan Zygmunt Jakubowski. - Wrocław, 1972
5. MIECZYŃSKI, Stanisław. Adolf Dygasiński jako nauczyciel // W: Myśl : księga zbiorowa wydana staraniem Redakcji „Ogniwa”. - Warszawa, 1904. - S. 342-351
6. P. Chm. Dygasiński Adolf // W: Wielka Encyklopedia Powszechna Ilustrowana. T. 17. - Warszawa, 1896. - S. 475-477
7. GÓRSKI, Andrzej. Człowiek z rędzin : opowieść o Adolfie Dygasińskim. - Warszawa, 1958

Gablota II

8. DĄBROWSKI, Wojciech: Adolf Dygasiński. - Il. // *Tygodnik Ilustrowany*. - 1922, nr 28, s. 440
9. DYGASIŃSKA-WOLERTOWA Zofja. Z pamiętnika córki // W: Pamiętnik Koła Kielczan za 1932 rok. T. 5. - Kielce, 1933. - S. 27-34
10. ALBUM pisarzy polskich / pod red. Władysława Bieńkowskiego. - Warszawa, 1956. - S. 77-78 : Adolf Dygasiński (1839-1902)
11. PRZESMYCKI, Zenon. Pro Arte : uwagi o sztuce i kulturze. - Warszawa, [b. r.]. - S. 190-193 : Adolf Dygasiński (zamiast nekrologu)

12. [ŚMIERĆ Adolfa Dygasińskiego]. - Il. // *Biesiada Literacka*. - 1902, nr 24, s. 462-465

W tekście wiersz poświęcony pamięci pisarza.

13. ADOLF Dygasiński // *Chimera*. - 1902, t. 5, z. 13, s. [159-160]

14. G.G.: A. Dygasiński // *Głos*. - 1902, nr 23, s. 368

Gablota III

15. POMNIK ś.p. Adolfa Dygasińskiego odsłonięty w d. 3 października r. b. : (rzeźba Cz. Makowskiego) : [ilustracja] // *Wędrowiec*. - 1903, nr 40, s. 1 okł.

16. LANGE, A.: Adolf Dygasiński. - Il. // *Wędrowiec*. - 1903, nr 40, s. 805-806

17. Or-Ot.: Pamięci Dygasińskiego [w.] // *Wędrowiec*. - 1903, nr 40, s. 802

18. ORP.: Na grobie Adolfa Dygasińskiego. - (Przegląd miesięczny) // *Ateneum*. - 1903, z. 9/10, s. 142-144

19. y: Pomnik Dygasińskiego // *Tygodnik Ilustrowany*. - 1903, nr 41, s. 815

20. [ADOLF Dygasiński]. - (Z żałobnej karty). - Il. // *Ziarno*. - 1902, nr 23, s. 459-460

21. W.K.: Życie poza mogiłą : Adolf Dygasiński // *Głos*. - 1902, nr 24, s. 389-390

Gablota IV

II. Związki z Regionem Świętokrzyskim

22. ADAMCZYK, Zdzisław: Adolfa Dygasińskiego Przewodnik. - (Archiwum literackie) // *Przemiany*. - 1972, nr 11, s. 11

23. ADOLF Dygasiński : człowiek z Ponidzia : materiały z sesji popularnonaukowej zorganizowanej w 160 rocznicę urodzin Pisarza przez

Muzeum Regionalne oraz Miejską i Gminną Bibliotekę im. Jana Olrycha Szanieckiego w Pińczowie, Pińczów 14 kwietnia 1999. - Pińczów, 1999

Zawiera: s. 3-18 : Kalendarium życia i twórczości Adolfa Dygasińskiego (1839-1902) / oprac. Andrzej Dziubiński ; s. 19-29 : Meducka Marta. Adolf Dygasiński - człowiek z Ponidzia ; s. 30-34 : Znojek Jerzy. Dygasiński mieszka na Ponidziu ; s. 35-42 : Listy i wybrane teksty ; mapka : Rozmieszczenie na obszarze Ziemi Kieleckiej akcji utworów Adolfa Dygasińskiego

24. Aka: Adolf Dygasiński - piewca Ponidzia. - (Świętokrzyskie pióra) . - Il. // *Nasza Baba Jaga*. - 2003, nr 5, s. 22-23

25. BIENIAS, Andrzej: Piewca Ponidzia // *Poznaj Swój Kraj*. - 1993, nr 4, s. 10

26. LUTOMSKI, Stanisław. Młodzież kielecka w hołdzie A. Dygasińskiemu. - Il. // *Młodzi Idą*. - 1939, nr 2, s. 4-5

27. MIJAS, Stanisław. Świętokrzyskie szlaki literackie : szkice o pisarzach od Reja do Żeromskiego. - Łódź, 1973. - S. 131-147 : Piewca Ponidzia

28. OZGA-MICHALSKI, Józef. Dygasińskiemu [w.] // *Młodzi Idą*. - 1939, nr 2, s. 3

Gablota V

29. NOWAK-DŁUŻEWSKI, Juliusz. Studia i szkice. - Warszawa, 1973. - S. 198-202 : O Adolfie Dygasińskim, kieleckim pisarzu regionalnym

30. ANTOSIK, Cecylia. Adolf Dygasiński o swoich latach szkolnych w Kielcach // W: O ADOLFIE Dygasińskim : materiały z sesji naukowej w 75-lecie śmierci pisarza, Kielce 18-19 maja 1977. - Kielce, 1979. - S. 240-256

31. ROZMIESZCZENIE na obszarze Ziemi Kieleckiej akcji utworów Adolfa Dygasińskiego : [mapa] / oprac. Władysław Wolert // *Ziemia*. - 1939, nr 3, s. 82

32. SZPAKOWSKA-MĄDZIK, Irena: Zapomniani. - Il. // *Ikar*. - 1996, nr 11, s. 31

33. WIĄCEK, Tadeusz: Materialista znad Nidy : 160 rocznica urodzin Adolfa Dygasińskiego. - Il. // *Ikar*. - 1999, nr 11, s. 6-7

Gablota VI

34. WOLERT, Władysław: Poeta Ponidzia - Adolf Dygasiński. - Il. // *Ziemia*. - 1934, nr 11, s. 272-275

35. WOLERTOWA, Zofja. Poeta Ponidzia // W: Pamiętnik Świętokrzyski 1930 / red. Aleksander Patkowski. - Kielce, 1931. - S. 139-141

36. WOLNY, Helena: Adolf Dygasiński w gimnazjum kieleckim (w świetle materiałów archiwalnych) // *Ruch literacki*. - R. 14 (1973), z. 5, s. 313-317

37. ŻAK, Zofia: Adolf Dygasiński (1839-1902). - Il. // *Ziemia Kielecka*. - 1957, nr 1, s. 3, 11

38. PISKULAK, Andrzej. Poezjoborze : świętokrzyski człowiek epoki literackiej-pamięci... - Kielce, 2004

Z treści : s. 45 : Ponidzie z duszą i ciałem : pamięci Adolfa Dygasińskiego z Niegosławic nad Nidą [w.] ; s. 46 : Jak zając Skalbmierz [w.] ; s. 47 : Gwar gwary [w.]

Gablota VII

III. Księgozbiór pisarza

39. SOLDAN, W. G. Geschichte der Hexenprozesse. T. 1. - Stuttgart, 1880

40. KANT, Immanuel. Über pädagogik. - Leipzig, [b.r.]

41. KLINGHARDT, H. Das höhere Schulwesen Schwedens und dessen Reform in modernem Sinne. -1887

42. MÜLLER, Franz. Richard Wagner und das Musik - Drama. - Leipzig, 1861

43. PLAGGE, T. O przyczynach chorób umysłowych i samobójstwa : zarys psychiatryczny. - Warszawa, 1863

44. SKÓRKOWSKI, Antoni. Choroby duszy i odpowiedzialność moralna. - Wilno, 1881

45. GIBIER, Paul. Spirytyzm : studyum historyczno-krytyczne i doświadczalne, objaśnione drzeworytami w tekście. - Warszawa, 1889

46. JAEGER, G. Die Darwin'sche Theorie und ihre Stellung zu Moral und Religion. - Stuttgart, [1869]

47. ZACHARIAS, Otto. Charles R. Darwin. - Berlin, 1882

48. SCHMIDT, Oscar. Die Naturwissenschaftlichen Grundlagen der Philosophie des Unbewussten. - Leipzig, 1877

49. DURUY, George. Biographies d'hommes célèbres. - Paris, 1882

50. МЕТОДЫ арифметики и алгебры. - Петербургъ, 1877

51. SZŁĄSK (austriacki) słowem i ołówkiem na podstawie najnowszych źródeł przedstawiony. - Warszawa, 1888

52. WIERZBICKI, Daniel. Geometrya wykreślna wraz z zastosowaniem dla użytku Wyższych Szkół Realnych. Cz. 1. - Kraków : Nakładem Adolfa Dygasińskiego i Spółki, 1875

Gablota VIII

IV. Twórczość

1. Powieści. Nowele. Opowiadania

53. DYGASIŃSKI, Adolf. As : powieść. - Warszawa, [1912]. - (Biblioteka Dzieł Wyborowych ; 746)

54. DYGASIŃSKI, Adolf. Beldonek ; Margiela i Margielka. - Warszawa : „Czytelnik”, 1954

55. DYGASIŃSKI, Adolf. Dzieła T. 6 : Właściciele. - Warszawa, [1926-1927]. - (Biblioteka Groszowa)

56. DYGASIŃSKI, Adolf. Dzieła. T. 7 : Pan Jędrzej Piszczalski : opowieść z niedawnej przeszłości. T. 1. - Warszawa, [1926-1927]. - (Biblioteka Groszowa)

57. DYGASIŃSKI, Adolf. Gody życia : opowieść / ilustrował Antoni Gawiński. - Wyd. 2. - Warszawa, [1910]
Ogłoszona pt. „Mysikrólik, czyli gody życia”.

58. DYGASIŃSKI, Adolf. Pisma / pierwsze wydanie zbiorowe oprac. Władysław Wolert ; przedmowy A. Grzymała-Siedlecki, S. Kołaczkowski, K. Simm. - Warszawa, [1939]. - T. 21 : Gorzałka : powieść

59. DYGASIŃSKI, Adolf. Gwałt na Turka w Kielcach uczyniony i Bóg wie co za przygody pocziwych rycerskich ludzi / oprac. Helena Wolny. - Kielce, 1991

60. DYGASIŃSKI, Adolf. Krańcowy : nowelle. - Warszawa, [1893]

Gablota IX

61. DYGASIŃSKI, Adolf. Łabędzia Woda / z ilustracjami Stefana Socharskiego. - Warszawa : Nakładem Księgarni S. Mieczynskiego, 1901

62. DYGASIŃSKI, Adolf. Łabędzia Woda. - Warszawa, 1922. - (Książki „Ignisa” ; t. 5)

Zawiera dwa opowiadania „Kwiatek : nienaturalna historia psa” i „Łabędzia Woda”.

63. DYGASIŃSKI, Adolf. Opis imprezy wojennej imię pana Alberta Milicerego, konsula alias burmistrza biskupiego miasta Bodzantyna, contra insolentiam tyranię króla szwedzkiego, Karła Gostausa / wydał podług starych papierów A. Dygas. - Kraków, 1894

64. DYGASIŃSKI, Adolf. Opowiadanie Kuby Cieluchowskiego o emigracji do Brazylii. - Wyd. 2. - Warszawa, 1900

65. DYGASIŃSKI, Adolf. Pisma / pierwsze wydanie zbiorowe w oprac. Władysława Wolerta. - Warszawa, 1939. - T. 14 : Pan Jędrzej Piszczalski : opowieść z niedawnej przeszłości. T. 1. - Warszawa, 1939. - T. 30 : W Kielcach : opowiadania i uwagi o czasach szkolnych Warszawa, 1939

Gablota X

66. DYGASIŃSKI, Adolf. Von Molken. - Warszawa, 1885
67. DYGASIŃSKI, Adolf. W Kielcach : opowiadania i uwagi o czasach szkolnych. - Warszawa, 1899
68. DYGASIŃSKI, Adolf. W Swojczy, czyli żywot poczciwego włościanina : powieść. - Wyd. 5. - Warszawa, 1925
69. DYGASIŃSKI, Adolf. Wielkie łowy. - Warszawa : „Ignis”, 1924
70. DYGASIŃSKI, Adolf. Wilk, psy i ludzie ; W puszczy : nowele / z przedm. Teodora Jeske-Choińskiego. - Warszawa, 1898. - (Biblioteka Dzieł Wyborowych ; 55)
71. DYGASIŃSKI, Adolf. Wint : wyjątek z pamiętnika winciarza. - Warszawa, 1894
72. DYGASIŃSKI, Adolf. Z siół, pól i lasów : zbiór nowel. T. 1-2. - Warszawa, 1887
73. DYGASIŃSKI, Adolf. Zając. - Wyd. 2 uzup. / oprac. J. Z. Jakubowski. - Wrocław, 1953

2. Prace z dziedziny pedagogiki

74. DYGASIŃSKI, Adolf. Pierwsze nauczanie w domu i w szkole : wykłady pedagogiczne przez Adolfa Dygasińskiego podług prac Hardera, Richtera, Armstroffa, Pape-Carpentiera, pani Youmans, Delon’a, Huxley’a i innych. - Warszawa, 1882
Książka wydana nakładem Redakcji *Przeglądu Tygodniowego* ; zawarte tu wykłady wygłoszone zostały w 1881 roku.
75. DYGASIŃSKI, Adolf: Chcenia, cele, zasady i czyny w wychowaniu // *Dodatek Miesięczny Przeglądu Tygodniowego*. - 1881, nr 2, s. 167-208
76. DYGASIŃSKI, Adolf. Wychowanie przeszłe i obecne : szkic // W: Ognisko : książka zbiorowa wydana dla uczczenia 25 letniej pracy T. T. Jeża. - Warszawa, 1882. - S. [281]-303

77. DYGASIŃSKI, Adolf. Jak się uczyć i jak uczyć innych. - Warszawa, 1889

Gablota XI

3. Tłumaczenia. Streszczenia. Opracowania

78. SEIGNOBOS. Historia cywilizacji / przeł. z najnowszego wydania francuzkiego Adolf Dygasiński ; objaśniona 177 drzeworytami w tekście. - Warszawa, 1888

79. ŻYD, wieczny tułacz / streścił z niem. Ad. Dyg. // *Wędrowiec*. - 1886, nr 46, s. 537-540

80. DYGASIŃSKI, Adolf: Nowe myśli o wychowaniu, podług ogólnych zasad pedagogiki Herberta Spencera / streścił Adolf Dygasiński // *Ateneum*. - 1878, t. 1, s. [245]-272

81. MILL, John Stuart. Logika / streścił Adolf Dygasiński. - Warszawa, 1879. - (Panteon Wiedzy Ludzkiej ; 11)
Książka wydana nakładem Redakcji *Przeglądu Tygodniowego*.

82. UMIEJĘTNOŚĆ języka / streścił podług Whitney'a Adolf Dygasiński // *Ateneum*. - 1877, t. 3, s. [345]-373

83. ODGADYWANIE myśli przez Karola du Prela / streścił Ad. Dyg. - (Nauki Filozoficzne) // *Dodatek Miesięczny Przeglądu Tygodniowego*. - 1885, s. 340-356

84. DYGASIŃSKI, Adolf. Obraz psychicznych zjawisk w organizmie ludzkim ; wykłady przeznaczone dla informacji wychowawców / zestawiał Adolf Dygasiński podług licznych podręczników. - Warszawa, 1885
Tytuł okładkowy : Psychologia wychowawcza.

85. GIMNAZYUM szwedzkie / podług pracy Klinghardta podał Ad. Dygasiński // *Dodatek Miesięczny Przegląd Tygodniowy*. - 1887, s. 557-562

Gablota XII

4. Publikacje na łamach prasy

86. DYGASIŃSKI, Adolf: Sielanka zimowa. - Il. // *Tygodnik Ilustrowany*. - 1895, nr 7, s. 108-109

87. DYGASIŃSKI, Adolf: Śmiertelna koszula : nowela : (dalszy ciąg) // *Echo Muzyczne Teatralne i Artystyczne*. - 1887, nr 213, s. 510

88. DYGASIŃSKI, Adolf: Dramaty lubądzkie. Cz. 1 // *Głos*. - 1896, nr 25, s. 579-585

89. DYGASIŃSKI, Adolf: Z albumu przyjaźni : nowela // *Ateneum*. - 1897, t. 4, s. 247-263

90. DYGASIŃSKI, Adolf: Głód i sumienie : nowela // *Głos*. - 1897, nr 10, s. 231-236

91. DYGASIŃSKI, Adolf: Cham : nowela. Cz. 2. - (Z teki pośmiertnej Adolfa Dygasińskiego). - Il. // *Tygodnik Ilustrowany*. - 1909, nr 29, s. 587-588

Gablota XIII

92. A. Dyg.: Myśli luźne : o konserwatyzmie i postępie // *Wędrowiec*. - 1886, nr 3, s. 26-27

93. Ad. Dyg.: Krajowa praca // *Wędrowiec*. - 1886, nr 19, s. 217-218

94. DYGASIŃSKI, Adolf: Chłopska zagroda // *Wisła*. - 1905, z. 4, s. 444-454

95. DYGASIŃSKI, Adolf: Zamek w Chęcinach. - (Dwory, Zamki i Pałace). - Il. // *Ziemia*. - 1911, nr 18, s. 280-282

96. Ad. Dyg.: Pesymizm w życiu i książce // *Wędrowiec*. - 1886, nr 26, s. 294-295

Gablota XIV

V. Recepcja twórczości

97. NOWIŃSKI, Józefat: Dygasiński jako beletrysta // *Ateneum*. - 1897, t. 2, s. 532-560

98. CZACHOWSKI, Kazimierz. Pod piórem. - Kraków, 1947. - S. 62-71 : Dygasiński w naszych oczach
Tekst napisany 7 marca 1939 roku.

99. DANEK, Wincenty. Poglądy pedagogiczne Adolfa Dygasińskiego. - Wrocław, 1954. - (Monografie pedagogiczne / pod red. Bogdana Suchodolskiego ; t. 1)

100. GRZYMAŁA-SIEDLECKI, Adam. Ludzie i dzieła / wyboru dokonała Alicja Okońska ; wstęp Julian Krzyżanowski. - Kraków, 1967. - S. [334]-339 : Poeta tajemnic bytu : w stulecie urodzin Adolfa Dygasińskiego

101. JAKUBOWSKI, Jan Z. Zapomniane ogniwo : studium o Adolfie Dygasińskim. - Warszawa, 1967

102. KOPROWSKI, Jan. Ludzie i książki. - Łódź, 1965. - S. 48-52: Dlaczego Dygasiński nie jest czytany?

103. POPOWSKI, Stanisław: Adolf Dygasiński. Pióro : powieść // *Biblioteka Warszawska*. - 1897, t. 4, s. 560-562
O powieści Dygasińskiego, wydanej w 1897 roku nakładem warszawskiej Księgarni Paprockiego i S-ki.

104. SZWEYKOWSKI, Zygmunt. Dramat Dygasińskiego. - Warszawa, 1938

105. WARNEŃSKA, Monika: Przyjaciel ludzi i zwierząt. - Il. // *Poradnik Bibliotekarza*. - 1959, nr 4, s. 110-116

106. WOLNY, Helena. Literacka twórczość Adolfa Dygasińskiego : studia. - Kielce, 1991. - S. 121-136 : Dygasiński dla dzieci i młodzieży

107. WYSOKIŃSKA, Alicja. Nowelistyka chłopska Adolfa Dygasińskiego. - Słupsk, 1980